

Comunidade Autónoma / Departamento / Estado	GALICIA
Municipio	FERROL
Dirección	
Edificio	Concatedral de San Xiao

Campás actuais

Nome	Xesus, María e José (1)
Localización	Torre das campás
Medidas (cm)	Diámetro (en cm) 46 Bordo 5 Altura do bronce 40 Peso aproximado (en quilogramos)56 kg
Fundidor	QUINTANA SAGUILLO, MANUEL
Ano de fundición	1959
Descrición	A campá ten unha breve inscrición "JESUS MARIA Y JOSE AÑO 1959" No medio hai unha cruz á parte de fóra, mentres que no medio pé interior está a marca de fábrica en monotipo: "FUNDICION DE CAMPANAS / MANUEL QUINTANA / SALDAÑA (Palencia)"
Fotos	15
Toques	Escasos repiques para ocasións extraordinarias.
Conservación, mantemento	Os rodamentos están bloqueados, polo que a campá soamente pode tocarse co badajo.
Protección	
Propostas	A campá debe ser limpada, por dentro e por fóra, para recuperar a sonoridade orixinal, mediante chorro de area húmida. O contrapeso de madeira debe ser repostado, de acordo co modelo dos outros contrapesos existentes na torre, mantendo as súas características de forma, perfil e relación de contrapeso. Os soportes estarán encaixados no muro, como nas outras dúas campás. A campá debe ser motorizada cun motor de impulsos para o volteo. O badalo deberá ser dotado de cables de seguridade, para evitar a súa caída en casos de rotura, fixado de maneira que non golpee ao crebarse, e que os cables tampouco danen o bronce. De ningún xeito unirase á badajera mediante unha articulación ríxida, xa que estas arrincan a anilla interior. A articulación deberá ser o suficientemente elástica de maneira que o badalo non rebote.
Autores da documentación	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	07-09-2006

Nome	San Xiao menor (2)
Localización	Torre das campás
Medidas (cm)	Diámetro (en cm) 105 Bordo 10 Altura do bronce 80 Peso aproximado (en quilogramos)670 kg

Fundidor	QUINTANA SAGUILLO, MANUEL
Ano de fundición	1961
Descrición	A campá ten unha breve inscrición "DEDICADA A SAN JULIAN" No medio hai unha cruz á parte de fóra, mentres que no medio pé interior está a marca de fábrica en monotipo: "FUNDICION DE CAMPANAS / MANUEL QUINTANA / SALDAÑA PALENCIA" / Debaixo pon a data "AÑO 1961"
Fotos	31
Toques	Repique con soga desde a mesma sala de campás
Conservación, mantemento	Numerosos defectos de fundición. O badalo é de grandes dimensións, característico de campá fixa. Punto de percusión moi amplo. O badalo está un pouco caído, e bate na parte alta da bóla (con perigo de rotura). Hai unha cuña para bloquear o movemento da campá
Protección	
Propostas	A campá debe ser limpada, por dentro e por fóra, para recuperar a sonoridade orixinal, mediante chorro de area húmida. Debe restaurarse o contrapeso de madeira, pola súa conservación e estabilidade, aínda que tendo en conta que a campá debe permanecer inmóbil. A campá debe repicar. Sería conveniente que o mecanismo tirase do propio badalo, mediante unha instalación electromecánica ou hidráulica, que permitise unha gran velocidade de resposta, para reproducir os toques orixinais e non impedir os posibles toques manuais.
Autors da documentación	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	07-09-2006

Nombre	San Xiao maior (3)
Localización	Torre das campás
Medidas (cm)	Diámetro (en cm) 129 Bordo 13 Altura do bronce 109 Peso aproximado (en quilogramos) 1243 kg
Fundidor	DE LA SOTA LÓPEZ, JUAN MARÍA
Ano de fundición	1893

Descricion	<p>A campá leva unha breve inscrición na parte superior, difícil de documentar por numerosos defectos de fundición da campá: "... JULIAN ORAPRONOBIS" que pode traducirse como (SAN) XIAO ROGA POR NÓS.</p> <p>No medio exterior hai unha cruz con pedestal - dous cirios no pedestal cunha pequena custodia nun extremo e Santa Bárbara no outro.</p> <p>No medio interior hai unha curiosa variación das famosas características das campás: "CIMBALUM - QUE / POPULUM VOCO / CONGREGO CLERO / NIMBUM FUGO / DEFUNCTOS PLORO / E FESTAS QUE HONORO"</p> <p>O habitual é escribir "POPULUM VOCO CONGREGO CLERO NIMBUM FUGO DEFUNCTOS PLORO FESTAS DECORO"</p> <p>A expresión QUE en latín vai unida á palabra anterior e significa "E" polo que carece de sentido ao principio da frase latina "CIMBALUMQUE", pois significaría E AS CAMPÁS e é innecesaria ao final, sobre todo tras engadir E (que non é latín). Unha tradución posible sería (COMO) AS CAMPÁS, CHAMO AO POBO, CONGREGO AO CLERO, AFASTO TORMENTAS, CHORO DEFUNTOS E HONRO AS FESTAS.</p> <p>Finalmente na parte inferior pon "JUAN M^A DELA SOTA DE LUGO LAHÍZO SÍENDO RECTOR EL L # D # ANÍCETO LUÍS PÎNAQUE # Y ALCALDE" / "D # RÎCARDO GONZALEZ CAL EN 1893" que deberon escribir JUAN MARÍA DE LA SOTA DE LUGO LA HIZO SIENDO RECTOR EL LICENCIADO DON ANICETO LUIS PINAQUE Y ALCALDE DON RICARDO GONZALEZ CAL EN 1893.</p> <p>Na inscrición as íes levan acuse, característica moi pouco usual nas campás.</p>
Fotos	70
Toques	Repique con soga desde a mesma sala de campás
Conservación, mantemento	<p>Numerosos defectos de fundición que mesmo cobren parte da inscrición superior.</p> <p>O badalo é de grandes dimensións, característico de campá fixa. Punto de percusión moi amplo.</p> <p>O badalo está un pouco caído, e bate na parte alta da bola (con perigo de rotura).</p> <p>Hai unha cuña para bloquear o movemento da campá</p>
Protección	
Propostas	<p>A campá debe ser limpada, por dentro e por fóra, para recuperar a sonoridade orixinal, mediante chorro de area húmida.</p> <p>Debe restaurarse o contrapeso de madeira, pola súa conservación e estabilidade, aínda que tendo en conta que a campá debe permanecer inmóbil.</p> <p>A campá debe repicar. Sería conveniente que o mecanismo tirase do propio badalo, mediante unha instalación electromecánica ou hidráulica, que permitise unha gran velocidade de resposta, para reproducir os toques orixinais e non impedir os posibles toques manuais.</p>
Autors da documentación	FERNÁNDEZ DE LA CIGOÑA NÚÑEZ, Estanislao
Data	2013

Nombre	Campá do reloxo (A)
Localización	Torre do reloxo
Medidas (cm)	Diámetro (en cm) 53 Bordo 5 Altura do bronce 50 Peso aproximado (en quilogramos) 86 kg

Fundidor	
Ano de fundición	1797
Descrición	<p>A campá ten unha breve inscrición, moi interesante: "YHS # MARIA # Y # JOSE # FERROL # CARLOS # IV # ANO # DE # I797 # " que habitualmente se escribe "IHS MARIA Y JOSÉ - FERROL - CARLOS IV - AÑO DE 1797".</p> <p>O anagrama en grego de Jesús, que deberon escribir "IH?", corresponde á abreviatura de IH?U?, e escríbese usualmente como IHS.</p> <p>Como é evidente, a referencia a CARLOS IV debe entenderse REINANDO CARLOS IV, o que indica probablemente que esta campá foi fundida no Arsenal Militar.</p> <p>No medio hai unha cruz á parte de fóra.</p>
Fotos	23
Toques	Horas e medias do reloxo - Frecuentes avarias
Conservación, mantemento	<p>A campá ten numerosos defectos de fundición.</p> <p>Asa badaleira falsa.</p> <p>Mazo externo, reforzado con peso.</p>
Protección	No entanto debería incoarse expediente para incluír a campá, o reloxo en funcionamento e a instalación orixinal no Inventario Xeral de Bens Mobles, debido ao interese do conxunto.
Propostas	<p>A estrutura actual, a pesar da súa simplicidade, cumpre coa súa función.</p> <p>A campá debe ser limpada, por dentro e por fóra, para recuperar a sonoridade orixinal, mediante chorro de area húmida.</p> <p>O yugo de madeira debe ser restaurado, é dicir unha viga de madeira convenientemente calculada e protexida, que ille a campá de toda a estrutura metálica que a rodea e que modifica radicalmente a súa sonoridade.</p> <p>O toque debe realizarse única e exclusivamente mediante o mazo exterior, que pode ser actuado mediante medios electromecánicos, pero percutindo sempre por gravidade, e quedando separado da campá tras o toque.</p> <p>En ningún caso debe ser dotada de electromazo externo.</p> <p>Tampouco debe utilizarse para outro toque que non sexan as horas, preferentemente de día e de noite.</p>
Autors da documentación	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	07-09-2006

Información completa: [Concatedral de San Xiao - \(GALICIA\)](#)

PDF (09-06-2026)